

UCELENÁ REHABILITACE

OSNOVA

PhDr. Lucie Procházková, Ph.D.

Rehabilitace podle WHO

- ❑ kombinované a koordinované použití léčebných, sociálních, výchovných a pracovních prostředků pro výcvik jedince k nejvyšší možné funkční schopnosti (WHO, 1969)
- ❑ proces, který osobám s postižením pomáhá rozvinout nebo posílit fyzické, mentální a sociální dovednosti (WHO, 1994)
- ❑ soubor opatření, směřujících k co nejrychlejší resocializaci jedince s postižením zdraví nemocí, úrazem, vrozenou vadou (WHO, 2006)

Rehabilitace v mezinárodních dokumentech

- uvedena obecně nebo výslovně
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (1992)
- Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (2006)
 - čl. 25 (Zdraví) a čl. 26 (Habilitace a rehabilitace)
 - Preambule, písm. e) „členské státy uznávají, že zdravotní postižení je koncept, který se vyvíjí a který je výsledkem vzájemného působení mezi osobami s postižením a bariérami v postojích a v prostředí, které brání jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti, na rovnoprávném základě s ostatními.“
- Evropská sociální charta (2000)

Ucelená rehabilitace

- z angl. *comprehensive rehabilitation*
- komplexní, komprehensivní, koordinovaná
- cílem je max. úsilí o co nejrychlejší adaptaci OZP na svoji situaci, nabytí schopnosti samostatného života v nezávislosti a co nejširší zapojení do všech obvyklých aktivit života, vč. pracovní činnosti

Ucelená rehabilitace

- co nejvíce minimalizovat důsledky postižení jedince
- návrat a (znovu)začlenění jedince do jeho přirozeného sociálního prostředí

- interdisciplinární obor
- J. Jesenský, J. Jankovský, J. Pfeiffer, J. Votava, O. Švestková

Medicínský vs. sociální model

- Medicínské hledisko
 - postižení je indiv. problém jedince, je přímo určené samotným nedostatkem zdraví způsobeným nemocí, zraněním aj.
- Sociální hledisko
 - postižení není indiv. záležitostí jedince, nýbrž produktem vztahů a souvislostí mezi jedincem a jeho okolím
 - postižení není chápáno pouze jako samotný nedostatek zdraví, ale je výsledkem vzniklých bariér mezi jedincem a okolím

Zdravotní postižení v mezinárodních dokumentech

- **Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví – MKF**
 - OZP je stigmatizující, neboť „je třeba hovořit o osobách, které prožívají nějaký stupeň funkčního limitu nebo restrikce“, proto v MKF disability nebo lidé s disability
- **Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením**
 - „zdravotní postižení je koncept, který se vyvíjí a který je výsledkem vzájemného působení mezi osobami s postižením a bariérami v postojích a v prostředí, které brání jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti, na rovnoprávném základě s ostatními“
 - OZP = „osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit...“.

Dělení ucelené rehabilitace

- rehabilitace léčebná
- rehabilitace sociální
- rehabilitace pedagogická
- rehabilitace pracovní

- Další složky: hledisko technické, architektonické, psychologické, ekonomické, legislativní, volného času aj. (Votava, J.)
- Volnočasová a psychická (návrh MPSV)

Zásady ucelené (koordinované) rehabilitace

- včasnost
- komplexnost
- návaznost
- koordinovanost (nepřerušovaný proces)
- dostupnost
- individuální a psychologický přístup
- opakované a závěrečné multidisciplinární posouzení
- součinnost všech poskytovatelů

Vývoj v ČR

- Ucelená → koordinovaná → centra koord. rehab.
- Osud koordinované rehabilitace
<http://www.mpsv.cz/cs/11618>
- MPSV (2012). *Základní východiska zavedení koordinované rehabilitace zdravotně postižených v ČR.*
MPSV ČR: Praha.
http://www.mpsv.cz/files/clanky/13505/publikace_ZD.pdf
- „Diverzita pro OZP“, z konference 2011
<http://www.diverzitaproozp.cz/system/files/09%200V%C3%A1clav%20Kr%C3%A1sa%20-%20Ucelen%C3%A1%20rehabilitace.pdf>

Video

- Léčebná rehabilitace, 2012 (22:10)

<http://www.mojemedicina.cz/vysetrovaci-a-lecebne-metody/lecebna-rehabilitace/>

Další zdroje

- Ucelená rehabilitace = ucelený přístup (mít přístup, mít podporu)
- Sledujte všechny oblasti života: bydlení, práce, komunita, vztahy...!
- Příběh pana Vojtěcha:
<https://www.youtube.com/watch?v=AqRtX98gOrA>
- Příběh pana Petra:
<https://www.youtube.com/watch?v=8dRtYygIMA4>
- Příběh pana Ivana:
<https://www.youtube.com/watch?v=zno0qjJB3EU>

TERAPIE A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ PRO DOSPĚLÉ JEDINCE S POSTIŽENÍM

Terapie, podpora, aktivizace

- Ergoterapie
- Logopedická intervence
- Arteterapie
- Muzikoterapie
- Hipoterapie
- Canisterapie
- Kognitivní trénink
- Reminiscence
- Orientace realitou
- Metoda validace
- Smyslová aktivizace
- Koncept Bazální stimulace

Videa

- Therapie, canis-, hipo-, 2013 (6:05)

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10482710381-kde-penize-pomahaji/213522162210005-demosthenes-o-p-s/titulky>

- Reiten als Therapie (3:02)

https://www.youtube.com/watch?v=qoVYPkP_KOU

- Hunde helfen bei Demenz (2:50)

<https://www.youtube.com/watch?v=k7VsUbEY3iw>